

Co-funded by
the European Union

let's sign about sex

Dovednosti v sexuální výchově

Číslo projektu: 2023-2-AT01-KA220-YOU-000180341

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však názory autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie ani Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost..

Dnešní program

- Zahřívací aktivita (10 minut)
- Úvod (10 minut)
- Identifikace problémů, výzev a situací (20 minut)
- Aktivita: Hraní rolí – reakce na odpor (20 minut)
- Krizová intervence (na úrovni EU) (20 minut)
- Aktivita: Možnosti doporučení (EU úroveň) (20 minut)
- Hodnocení (5 minut)

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

Prozkoumejte svou míru
komfortu a postoje k
sexualitě.

Postavte se do řady ve vztahu k
výrokům.

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

*Je v pořádku mluvit s
dospívajícími o sexu.*

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

*Všechny kultury
vnímají oční kontakt
stejně.*

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

*Je lepší odpovědět
rychle než odpovědět
rozvážně.*

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

*„To je dobrá otázka —
vrátíme se k ní
později.“ je
respektující odpověď.*

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

*Vyspělost studenta
není totéž co jeho věk.*

❓ Co vás překvapilo?

❓ Které tvrzení bylo nejtěžší?

❓ Jak naše rozdílné hodnoty ovlivňují naše vyučování?

Zahřívací aktivita

Řady hodnot

Cíle výuky

Část 1: Řešení situací v sexuální výchově

- Pozorovat a poskytovat zpětnou vazbu
- Zvládat napětí či odpor a nastavovat hranice
- Odpovídat na citlivé otázky
- Používat „systém vlajek“ (hodnocení chování)
- Rozpoznat známky zneužívání → naslouchat – uznat – předat dál (odkázat na odbornou pomoc)
- Zmapovat návazné služby a znát základní právní povinnosti
- Moderovat učení a vybírat vhodné materiály
- Navrhnout strukturovaný program sexuální výchovy

Identifikace problémů, výzev a situací

Opěrný plakát (4 krokový model)

- **Vidět (fakta)** → Co doslova vidím / slyším?
- **Interpretovat (hypotézy)** → Co by to mohlo znamenat? (uvedte 2–3 možnosti)
- **Zvolit (cíl)** → Co je teď důležité: bezpečí + učení + respekt
- **Jednat (1 věta + 1 krok)** → Krátká intervence + další krok

Co sledovat

Verbální: vyhýbání se odpovědi, obranné reakce, vtipkování, přerušování

Neverbální: ticho, držení těla, mimika, oční kontakt

Emoční: sarkasmus, frustrace, stažení se

Kontext: citlivé téma, skupinové normy, mocenské vztahy

Formulace připravené k použití

Uznání: “Děkuji, že to říkáte — může to být obtížné.”

Upřesnění: “Když říkáte X, myslíte tím...?”

Nastavení hranic: “Tento komentář zastavím — u nás udržujeme respektující komunikaci.”

Návrat k tématu: “Vraťme se k cíli učení: ...”

Odložení tématu: “To je důležité — prozatím to nechme a vrátíme se k tomu.”

Zajištění bezpečí: “Mám obavy o bezpečí; promluvme si po skončení a propojím vás s podporou.”

Kulturní napětí

Odlišné hodnoty či způsoby komunikace mohou vést ke střetům

Příklady: přímá vs. nepřímá komunikace; role genderu / authority; normy zranitelnosti

Využívejte kulturní pokoru: buďte otevření, zvědaví a ochotní se učit.

Můžete se zeptat / říci:

- . “Co je pro vás v této situaci důležité?”
- . “Mohou se zde střetávat různé kulturní normy.”
- . “Co je ve vašem kontextu považováno za respektující?”
- . “Jak byste si přáli, aby vás ostatní v napjatých situacích oslovovali?”

Základy deeskalace

- . Zůstaňte klidní a nestranní
- . Používejte jednoduchý a přímý jazyk
- . V případě potřeby dejte prostor
- . Uznávejte emoce, ale zachovejte hranice
- . Přejděte k řešení problému

Strukturovaná odpověď (PREP)

- . **Pointa** (vaše hlavní myšlenka)
- . **Důvod** (proč)
- . **Důkaz** (příklad / fakt)
- . **Pointa** (znovu a jasně zopakujte hlavní myšlenku)

Aktivita: Hraní rolí

Co je krizová intervence?

Krizová intervence je krátkodobá, okamžitá reakce na akutní krizové situace. Jejím cílem je:

- Zajistit okamžité bezpečí jednotlivce nebo skupiny
- Snížit emoční zátěž a stabilizovat situaci
- Obnovit základní fungování a pocit kontroly
- Zprostředkovat kontakt na specializovanou pomoc nebo dlouhodobou podporou

Postup reakce

Vaším úkolem jakožto pracovníka s mládeží není situaci vyšetřovat, ale reagovat podpůrně a přijmout odpovídající opatření.

- **Naslouchat:** klidně, v bezpečném prostoru, bez tlaku a bez posuzování
- **Rozpoznat:** všímat si signálů (ve vyjadřování, chování či emocích)
- **Předat dál:** propojit s vhodnými odborníky nebo službami

Postupy předání

- . Interní kontaktní osoba pro ochranu
- . Orgány sociálně-právní ochrany dětí
- . Zdravotníci odborníci / terapeuti
- . Krizové centrum / krizová linka pomoci
- . Policie / právní služby (v případě potřeby)
- . Bezpečně dokumentovat + postupovat podle místního protokolu

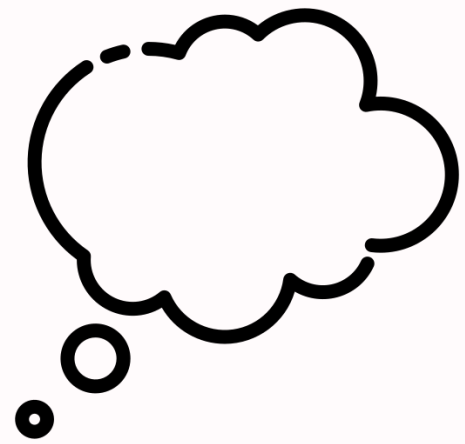
Aktivita: Možnosti doporučení

Diskuze

- ❓ Jaké mezery existují ve službách pro Neslyšící mládež?
- ❓ Jak mohou organizace zlepšit své systémy ochrany a způsoby předávání na odborné služby tak, aby byly inkluzivnější?

Reflexe

Které z vašich postojů nebo reakcí byly dnes nejvíce zpochybněny?

Který moment vám byl nejvíce nepříjemný a proč?

Co budete po dnešku dělat ve své výuce jinak?

Dnešní program

1. Úvod (5 minut)
2. Téma 1: Moderace učení v sexuální výchově (15 minut)
3. Aktivita: Jak zpřístupnit učení? (15 minut)
4. Téma 2: Práce s výukovými zdroji (15 minut)
5. Aktivita: Jak najít kvalitní zdroje? (15 minut)
6. Téma 3: Tvorba vzdělávacích programů (15 minut)
7. Aktivita: Navrhování inkluzivních programů sexuální výchovy (20 minut)
8. Hodnocení (5 minut)

Cíle výuky

Část 2: Výuka sexuální výchovy

- Pracovat se vzdělávacími zdroji
- Moderovat učení pomocí vhodných metod a aktivit
- Navrhovat strukturované a inkluzivní programy sexuální výchovy

Zahřívací aktivita

Diskuze

S jakými náročnými situacemi jste se v sexuální výchově setkali, nebo se obáváte, že se s nimi můžete setkat?

Moderace učení

- . Vést učení pomocí aktivních, interaktivních a inkluzivních metod
- . Vytvářet bezpečné a respektující prostředí
- . Přizpůsobovat výuku jazyku, věku, genderu, zázemí a schopnostem účastníků

Přístupy k sexuální výchově

- Komplexní sexuální výchova (CSE): přístup založený na důkazech, inkluzivní, zahrnuje emoce, vztahy, práva a zdraví.
- Výchova zaměřená pouze na abstinenci: soustředí se na oddalování sexuální aktivity a často vynechává klíčová témata (např. LGBTQIA+ nebo antikoncepci).

Účastníci prozkoumají oba přístupy a zamyslí se nad tím, který z nich je v souladu s inkluzivním vzděláváním pro neslyšící mládež.

Bezpečný prostor

- . Jasně hranice + vzájemný respekt
- . Bezpečnější prostor: pohodlí a pocit bezpečí
- . Odvážný prostor: možnost otevřeně mluvit o obtížných tématech
- . **Strategie:**
 - společná tvorba skupinových pravidel
 - vnímání kulturních citlivostí
 - používání neutrálního a inkluzivního jazyka

Aktivní a inkluzivní metody učení

- Přemýšlejte – spojte se – sdílejte: krátká reflektivní práce ve dvojicích
- Případové studie nebo diskuze nad dilematy: účastníci reflektují situaci a reagují na ni
- Hry: kvízy, deskové hry nebo pohybové aktivity
- Lekce vedené vrstevníky: vrstevníci spolu vedou aktivity
- Praktické ukázky: práce s modely nebo pomůckami (např. antikoncepce)

Metody pro vzdělávání Neslyšících

- Vizuální vyprávění příběhů (např. animace nebo videa)
- Hraní rolí
- Skupinové diskuze
- Video materiály s titulky nebo ve znakovém jazyce
- Kartičky s obrázky nebo symboly pro vysvětlení pojmů
- Dramatické či divadelní metody (kdy jsou pojmy ztvárňovány hraním)

Odlišnosti ve výuce

- Věk: přizpůsobit náročnost obsahu a jazyk
- Jazyková úroveň: používat jasný, srozumitelný jazyk s vizuální podporu
- Kulturní pozadí: vnímat normy, přesvědčení a citlivá témata
- Gender a identita: používat inkluzivní příklady a vyhýbat se stereotypům
- Zdravotní postižení: zajistit fyzickou, vizuální i kognitivní přístupnost

Aktivita: Jak zpřístupnit učení?

Práce se zdroji

- Vyhledávat, hodnotit, přizpůsobovat a používat výukové materiály

Vizuální materiály (infografiky, ilustrace)

Digitálně přístupné materiály (nástroje, videa)

Vhodný jazyk a úroveň čtenářské gramotnosti

Inkluzivní a kulturně relevantní obsah

Ukázka: kvalitní vs. nekvalitní materiály

Přehledná infografika vs. hustý blok textu

Inkluzivní vizuální pomůcky vs. stereotypy a předsudky

Video přiměřené věku vs. příliš technické nebo abstraktní

Otázka: Proč je to důležité v sexuální výchově?

Interaktivní diskuze

Jaký je váš oblíbený zdroj informací nebo výukový materiál?

Jak ověřujete, že je spolehlivý a vhodný?

Každý může sdílet (dobrovolně) → společně shromáždit hlavní body.

Představení zdroje

Používejte předem ověřený soubor zdrojů (aby se předešlo dezinformacím)

Sdílejte odborně sestavený a pečlivě spravovaný seznam (např. zdroje z WP2 + WP4)

Krátká ukázka: jak pracovat s 1–2 nástroji / platformami

Přidejte další důvěryhodné nástroje, které sami používáte

Strategie chytrého vyhledávání

Používejte klíčová slova a filtry (např. inkluzivní sexuální výchova + PDF))

Ověřte autora a důvěryhodnost zdroje (vládní instituce, akademické instituce, neziskové organizace)

Využívejte důvěryhodné portály (např. WHO, Rutgers, Sensoa)

Ukládejte si a organizujte zdroje podle tématu nebo věkové skupiny

Aktivita: Jak najít kvalitní zdroje?

Tvorba programu

- Stanovení jasných vzdělávacích cílů
- Výběr vhodného obsahu, metod a materiálů
- Plánování struktury a průběhu lekce
- Volba metod hodnocení, které odpovídají cílům a cílové skupině

Přístup „Zpětný návrh“

Rámec „Zpětný návrh“, který vytvořili Grant Wiggins a Jay McTighe, je tříkroková metoda pro efektivní plánování vzdělávacích programů::

1. Začněte vzdělávacími cíli
 - o Otázka: Co by měli účastníci na konci lekce chápat, vědět a umět?
2. Rozhodněte, jak budete hodnotit pokrok
 - o Otázka: Jak zjistím, že učení skutečně proběhlo?
3. Vytvořte lekce a materiály
 - o Otázka: Jaké aktivity, materiály a metody pomohou účastníkům dosáhnout stanovených cílů?

Vytvoření plánu workshopu

Co by měli účastníci na konci vědět / umět / cítit?

Formulujte cíle podle **SMART**: Konkrétní (**S**pecific) • Měřitelné (**M**easurable) • Dosažitelné (**A**chievable) • Relevantní (**R**elevant) • Časově vymezené (**T**ime bound)

Úvod: bezpečí + účel + dohody / pravidla

Hlavní část: aktivní vzdělávací aktivity

Závěr: hlavní sdělení + reflexe

Vytvoření plánu workshopu

Metody a materiály (rozmanitost)

Video • hraní rolí • diskuse • kvíz • scénáře

Využívejte rozmanitost: různé perspektivy a příklady

Přizpůsobte metody účastníkům (např. vizuálně orientované metody pro neslyšící mládež)

Hodnocení (v souladu s cíli)

Pozorování (během aktivit)

Sebehodnocení (krátké ověření)

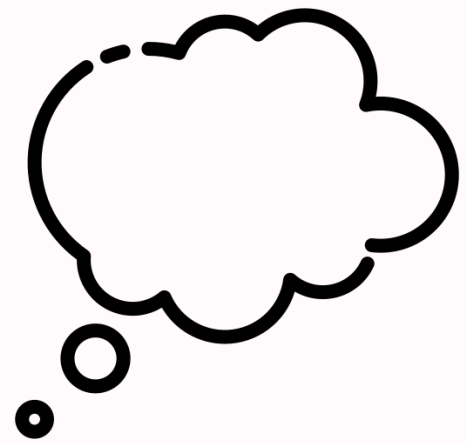
Krátký kvíz (klíčové pojmy)

Skupinová zpětná vazba (co se změnilo / co zůstává nejasné?)

Aktivita: Tvorba programu

Reflexe

Který z vašich postojů nebo reakcí byl dnes nejvíce zpochybněn?

Který moment vám byl nejvíce nepříjemný a proč?

Co budete po dnešku dělat ve své moderaci jinak?

Shrnutí a zpětná vazba

Věnujte chvíli tomu, abyste si zaznamenali hlavní poznatky z dnešního dne.

Určete jednu oblast, kterou byste chtěli ve své praxi dále rozvíjet nebo více prozkoumat.

Prosím vyplňte anonymní formulář zpětné vazby k efektivitě a důležitosti této lekce a k vaší míře jistoty při využívání probíraných strategií.

Děkujeme za vaši účast!